Наукове обґрунтування на створення ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Вікові дуби» в м. Українка Обухівського району Київської області

Дуб звичайний (*Quercus robur* L.) є первісно однією з найпоширеніших деревних порід в заплаві річки Дніпра. За численними літературними даними дуб в історичні часи був основною лісовою породою в прирічкових лісах Придніпров'я. Долинні діброви в минулому мали суцільне розповсюдження по р. Дніпро від Полісся до гирла.

Внаслідок тривалої господарської діяльності людини площі як лісів взагалі, так і особливо дібров, поступово скорочувалися. Більша частина дубових деревостанів була зрубана ще до середини XIX ст. В умовах дніпровської заплави із значною тривалістю водопілля і напруженістю алювіального процесу самовідновлення дуба дуже ускладнене, і на вирубках дубові ценози часто заміщуються іншими – осокірниками, луками, тощо. Однак найбільш суттєві зміни природи заплав відбулися з будівництвом водосховищ на Дніпрі, коли було знищено або докорінно змінено самі екотопи (місцезростання), придатні для дубових лісів. При підготовці ложа Канівського водосховища дубові і тополеві ліси більшістю було вирубано, а решту лісів було просто затоплено. Отже, після різноманітних втручань в природний комплекс Дніпровської долини ареал дубових долинних лісів орієнтовно скоротився більше, ніж втричі, і на сьогодні залишилися тільки фрагментарні залишки справжніх заплавних дубових лісів.

В межах міських територій багатовікові дуби, що представляють собою залишки природних заплавних дібров мають велику наукову цінність, відіграють надзвичайно важливе історичне, естетичне, освітнє, водоохоронне та рекреаційне значення.

В місті Українка Обухівського району Київської області на площі близько 0,5 га в природному зниженні між вул. Юності, проспектом Дніпровським, вул. Придніпровською та прибережно-захисною смугою Канівського водосховища збереглися залишки заплавної діброви із багатовіковими дубами. В деревному ярусі переважає адвентивний вид – робінія псевдоакація (*Robinia pseudoacacia* L.) віком 40-50 років. Підріст формує клен звичайний (*Acer platanoides* L.) висотою 3-4 м. На даній території зростає 10 вікових дубів віком понад сто років. 7 дерев знаходяться на території приватного сектору, 3 дерева – на ділянці міського підпорядкування, що підлягає забудові.

Таблиця
Параметри вікових дубів
на території пропонованої
ботанічної пам'ятки природи
місцевого значення

№ дерева	Окружність крони (см)	Діаметр (см)	Орієнтовний вік (років)
1	363	115	191-287
2	320	102	170-255

3	347	110	183-275
4	200	63	105-157
5	280	89	148-222
6	210	66	110-165
7	360	114	190-285
8	290	92	153-230
9	285	90	150-225
10	285	90	150-225

Зважаючи на високу наукову, природоохоронну, естетичну та ландшафтоутворюючу цінність даної ділянки пропонуємо створити в її межах ботанічну пам'ятку природи місцевого значення. В межах пропонованого об'єкту природно-заповідного фонду рекомендується зберегти існуючий режим природокористування із забороною рубок головного користування, будівельних робіт та іншої господарської діяльності, що буде негативно впливати на стан заплавної дібровної рослинності в цілому та на життєздатність вікових дубів зокрема.

Кандидат біологічних наук
науковий співробітник відділу
природної флори
Національного ботанічного саду імені
М.М. Гришка НАН України О.О. Рак

Підпис Рак О.О.
ЗАВІРЯЮ: завідуючий відділу кадрів
НБС ім. М.М. Гришка НАН України
«15» 02 2016 р.

Національна Академія наук України
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка
м. Київ
Ідентифікаційний код 05417228